

Κύπριοι άγιοι και Άγιοι Τόποι: Μια βαθιά σύνδεση

[/ Πεμπτουσία](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση:<http://www.pemptousia.gr/?p=91478>]

Άγιος Ιωάννης ο Ελεήμων

Ο άγιος Ιωάννης γεννήθηκε στην Αμαθούντα της Κύπρου τον 6^ο αιώνα μ.Χ. και από μικρός αγαπούσε και μελετούσε πολύ τα ιερά γράμματα. Μέσα στις σελίδες των ιερών βιβλίων ανακάλυψε τον «πολύτιμον μαργαρίτην». Επειδή μοίραζε στους φτωχούς πλουσιοπάροχα τα πάντα, επεδείκνυε με άριστο τρόπο την ελεημοσύνη, έλαβε και την ονομασία «ελεήμων»[14]. Στη συνέχεια του ανατίθεται ο Πατριαρχικός θρόνος της Αλεξάνδρειας και με ταπείνωση υποτάσσεται στην κλήση του Θεού και αναδεικνύεται για ολόκληρη την Αίγυπτο ένας νέος πνευματικός Νείλος που με το ρεύμα της ποιμαντικής διακονίας του και φροντίδας, αλλά και με την πλούσια εν Χριστώ αγάπη του ποτίζει και δροσίζει τις φλογισμένες ψυχές πτωχών και πονεμένων ανθρώπων, ακόμη και πέρα από την Αίγυπτο.

Είναι φανερό ότι η κάθοδος του αγίου στην Αλεξάνδρεια δεν έχει σχέση με την έννοια του Θρησκευτικού τουρισμού, αλλά είναι κάτι πολύ ανώτερο. Ο άγιος με την παρουσία, αλλά και το πλούσιο σε περιεχόμενο ποιμαντικό έργο του, συμβάλλει ούτως ώστε η Αλεξάνδρεια να καταστεί μεγάλο και ξακουστό κέντρο ορθόδοξης λατρείας και με αυτό τον τρόπο να αναπτυχθεί στα μέρη αυτά ο Θρησκευτικός και Προσκυνηματικός τουρισμός.

Το φιλανθρωπικό του έργο είναι μεγάλο και πολυσχιδές, αφού ο άγιος φροντίζει να κτιστούν νοσοκομεία, πτωχοκομεία, ξενώνες για τους επισκέπτες και προσκυνητές[15], καθώς και εβδομήντα ορθόδοξοι καινούργιοι ναοί, που έγιναν αφορμή για πνευματική τροφή του ποιμνίου του και πνευματικά λιμάνια παρηγοριάς και σωτηρίας των ψυχών[16]. Το σύνθημα της ζωής του αγίου είναι «όλα για τους άλλους». Όταν το 614 μ.Χ. ο βασιλιάς των Περσών Χοσρόης κατέστρεψε και ερήμωσε την Αγία Πόλη, καθώς και την ιστορική μονή του αγίου Σάββα, ο ελεήμων Πατριάρχης ήταν αυτός που και σ' αυτή την περίπτωση διακόνησε τα Πανάγια και ιερά προσκυνήματα της Ιερουσαλήμ.

Από τα πιο πάνω συμπεραίνεται ότι ο ελεήμων αυτός Κύπριος άγιος υπήρξε ένας επίγειος άγγελος και ένας ουράνιος άνθρωπος και αποτελεί διαχρονικό παράδειγμα μίμησης ποιμαντικής διακονίας στην Ορθόδοξη Εκκλησία.

Ταυτόχρονα, όμως, η όλη στάση του αποτελεί πολύ σημαντικό και χρήσιμο εργαλείο για την ποιμαντική προσέγγιση των μοναστηριών και των ιερών προσκυνημάτων. Το δικό του προαναφερθέν σύνθημα, αλλά η ίδια η ζωή του, αποτελούν και σήμερα την πεμπτουσία αλλά και την αποστολή των μοναστηριών και των μοναχών, όταν δέχονται ή όταν φιλοξενούν τους διάφορους επισκέπτες και προσκυνητές.

Άγιος Νεόφυτος ο Έγκλειστος

Ο Άγιος Νεόφυτος ο Έγκλειστος γεννήθηκε το 1134 μ.Χ. στα Λεύκαρα και αποτελεί μια από τις πολυσχιδείς και πολύμορφες φυσιογνωμίες του κυπριακού αγιολογίου. Πέραν του θεολογικού του ζήλου, της ενάρετης ασκητικής του ζωής και της αγιότητάς του ο Άγιος Νεόφυτος υπήρξε ο σημαντικότερος των Κυπρίων πατέρων και συγγραφέων των υστεροβυζαντινών χρόνων[17].

Δυο χρόνια αφότου έγινε μοναχός, το 1158 στο μοναστήρι του Ιωάννου του Χρυσοστόμου στον Κουτσοβέντη[18], ως προσκυνητής επισκέφθηκε τους Αγίους Τόπους, δάκρυσε στον Τάφο του Χριστού, περιπλανήθηκε σ' όλη τη χώρα, ψάχνοντας να βρει κάποιον ερημίτη, για να τον οδηγήσει στην ασκητική ζωή. Είναι παραδεκτό ότι, όπως τότε έτσι και σήμερα, τα βήματα του Αγίου τα ακολουθούν κληρικοί, μοναχοί και πατέρες της εκκλησίας και επισκέπτονται, από μόνοι τους ή με οργανωμένες εκδρομές από τις ενορίες τους, τα Άγια Προσκυνήματα της Παλαιστίνης για πνευματικό φωτισμό, ψυχική τόνωση και απόκτηση πνευματικής εμπειρίας και άσκησης.

Η μετάβαση του νεαρού τότε μοναχού στους Αγίους Τόπους αποτέλεσε μια πλούσια πνευματική εμπειρία. Το ταξίδι αυτό διήρκεσε έξι μήνες, και τότε ο Θεός τού αποκάλυψε το σχέδιό Του να μην εγκατασταθεί στις ερημικές περιοχές του Ιορδάνη. Η υποταγή του Αγίου στο θείο θέλημα και η θαυμαστή καθοδήγησή του παρομοιάζεται με την αφιέρωση του Απ. Παύλου, ο οποίος μετά το όραμα της Δαμασκού ακολούθησε πιστά το θέλημα του Θεού[19]. Με θεία οικονομία ο Άγιος επανέρχεται στη γενέτειρά του, για να στηρίξει με τον οσιακό τρόπο ζωής του και το συγγραφικό έργο του τον χειμαζόμενο τότε πνευματικά Κυπριακό λαό, αλλά ο πόθος και ο ζήλος του για την ασκητική και ησυχαστική ζωή τον έκανε να φύγει και πάλι, με την ελπίδα να βρει κάποιο πλοίο, για να πάει στο όρος Λάτρος της Μικράς Ασίας, που ήταν τότε μεγάλο και ξακουστό κέντρο ιεραποδημιών. Τελικά, και εδώ ο Θεός καθοδηγεί τον άγιο να εγκατασταθεί σε μια σπηλιά πίσω από τον Μελισσόβουνο[20].

[Συνεχίζεται]

[14] Βλ. Νικόδημος Αγιορείτης, *Συναξαριστής των δώδεκα μηνών του ενιαυτού*, τόμος Β΄, ό.π., σ.101.

[15] Βλ. Μ. Γαλανός, *Οι Βίοι των Αγίων*, τόμ. 2, 3, εκδ. Αποστολικής Διακονίας, Αθήνα 1988, σελ. 58.

[16] Βλ. *Κύπρια Μηναία*, Τόμος Γ΄, έκδ. Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου, Λευκωσία, 1996, σ. 109.

Βλ. Δημήτριος Καππαής, *Οι εν Λεμεσώ διαλάμπαντες Άγιοι*, έκδ. Ιεράς Μητροπόλεως Λεμεσού, Λεμεσός 2002, σ. 131.

[17] Βλ. Β. Γιούλτσης, *Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συνεδρίου Άγιος Νεόφυτος Έγκλειστος, Ιστορία, Θεολογία, Πολιτισμός*, έκδ. Ιερά Βασιλική και Σταυροπηγιακή Μονή Αγίου Νεοφύτου, Πάφος 2010, σ. 37.

[18] Βλ. Νεόφυτος Έγκλειστος, *Τυπική Διαθήκη, Συγγράμματα, Β΄*, έκδ. Ιερά Βασιλική και Σταυροπηγιακή Μονή Αγίου Νεοφύτου, Πάφος 1998, σ. 30.

[19] Βλ. Β. Γιούλτσης, *Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συνεδρίου Άγιος Νεόφυτος Έγκλειστος, Ιστορία, Θεολογία, Πολιτισμός*, ό.π. σ. 88. Ο Νεόφυτος θεώρησε δώρο του Θεού τον τόπο της Εγκλείστρας, γιατί ουσιαστικά ικανοποιούσε τον φιλήσυχο έρωτά του. *Τυπική Διαθήκη*, σ. 32.

[20] Παρόμοια ήταν και η παρέμβασή του Αγίου Δημητρίου τον 14^ο αιώνα μ.Χ. προς τον τότε μοναχό Γρηγόριο Παλαμά, ο οποίος μαζί με μια συνοδεία εξήλθε του αγίου Όρους για προσκυνηματικό ταξίδι στους Αγίους Τόπους. Αφού το βράδυ διανυχτέρευσαν στη Θεσσαλονίκη, ο πολιούχος άγιός της, Μεγαλομάρτυς Δημήτριος, εμφανίζεται στον Γρηγόριο Παλαμά και τον προτρέπει να διακόψει το ταξίδι του και να παραμείνει στην πόλη, ενώ οι υπόλοιποι να συνεχίσουν το ταξίδι τους. Η παρέμβαση του αγίου ήταν καθοριστική αλλά και σωτήρια για την πόλη, διότι αφενός μεν ο Γρηγόριος ο Παλαμάς αντιμετώπισε τους αιρετικούς Βαρλαάμ Καλαβρό και Ακίνδυνο Ακινάτη, και αφετέρου ο άγιος με την παρέμβαση του συνέβαλε, ώστε ο Γρηγόριος ο Παλαμάς να καταστεί αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης και στη συνέχεια δεύτερος πολιούχος άγιος της πόλης.